כיתה ז׳

שפה

עברית · לשון, קריאה וכתיבה

מסע בישראל · חוברת תרגול

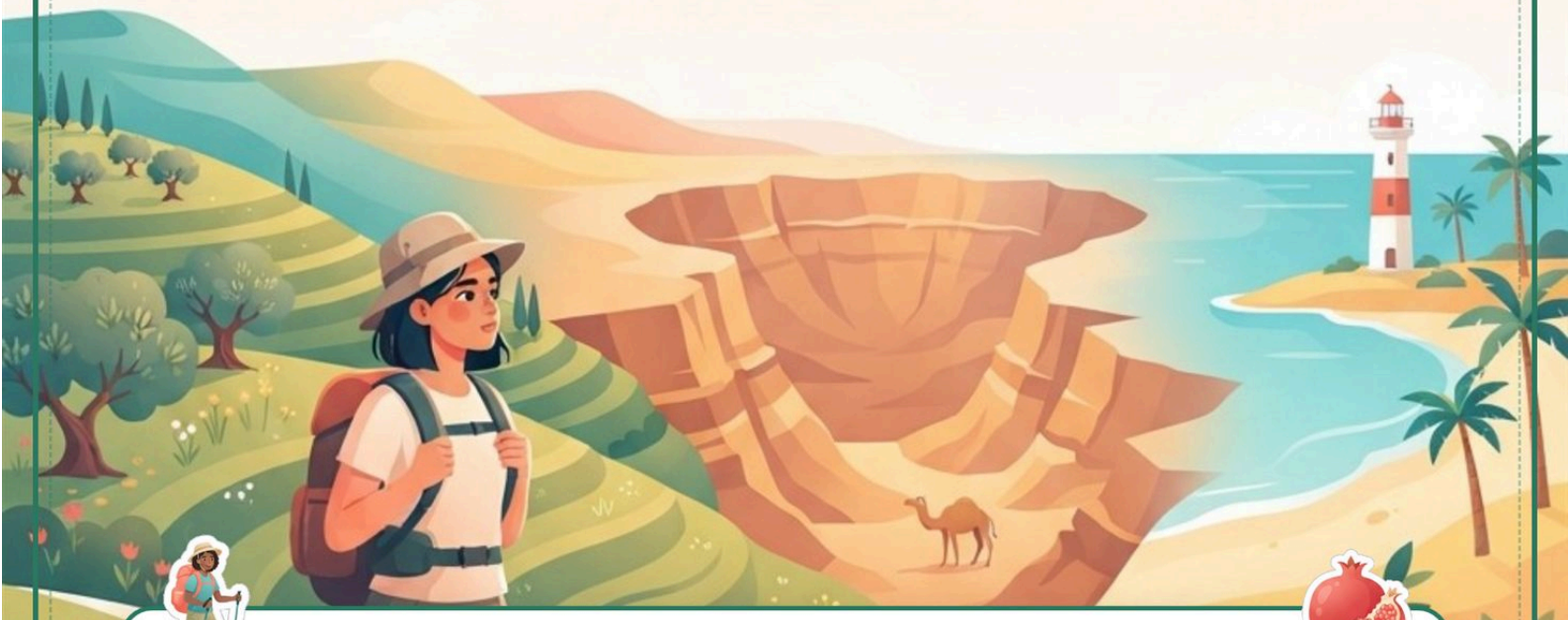

מה מחכה בפנים?

- נושא, נשוא ומשלים
- תיאורי זמן, מקום וסיבה
- ניתוח תחבירי
- משקלים
- שם הפעולה
- מילות יחס בנטייה
- לשון תקנית ולשון מדוברת
- קריאת טקסט טיעוני
- כתיבת סיכום
- מאמר דעה

15 דפי תרגול · משימות ★★ אתגר · דפי תשובות לבדיקה עצמית

שם: _____ כיתה: _____

נושא ונשוא

על מי מדברים במשפט, ומה נאמר עליו? כתבו בטבלה את הנושא ואת הנשוא.

נושא – על מי או על מה מדברים במשפט. **נשוא** – מה נאמר על הנושא: מה הוא עושה או מה מצבו.
הנושא לא תמיד בא בתחילת המשפט! ובדרך כלל הם מתאימים זה לזה ב**מין** וב**מספר**.

המשפט	נושא	נשוא
א. המטיילים יצאו לדרך עם שחר.		
ב. בצהריים נחה הקבוצה בצל עץ זית.		
ג. מעל המכתש ריחפו שתי ציפורים גדולות.		
ד. המדריכה הוותיקה סיפרה לנו על העיר העתיקה.		
ה. בערב הגיעו כולם לחוף הים.		
★★ אתגר ו. הדרך לפסגה ארוכה ומפותלת.		

1 באילו משפטים הנשוא בא **לפני** הנושא? כתבו את האותיות: _____

2 הקיפו את הנשוא המתאים לנושא:

התלמידים (צעד) / (צעדו) לאורך החוף. הקבוצה (יצאה) / (יצאו) מוקדם.

שלוש מדריכות (חיכו) / (חיכתה) לנו בחניון.

3 כתבו משפט משלכם על טיול, שבו הנשוא בא לפני הנושא.

_____

📖 דף 3 · כיתה ז׳

המשלים

מצאו את המשלים בכל משפט, וסמנו אם הוא ישיר או עקיף.

משלים – חלק שהנשוא "צריך" כדי שהמשפט יהיה שלם (מילאה... מה? הקשיבו... למה?).
משלים ישיר – בא בלי מילת יחס, לרוב אחרי **את**. **משלים עקיף** – בא אחרי מילת יחס: ל, ב, על, מ, עם...

א. דנה מילאה את בקבוק המים.
המשלים: _____ ישיר / עקיף

ב. הילדים הקשיבו להסבר של המדריך.
המשלים: _____ ישיר / עקיף

ג. התלמידים צילמו את המגדלור.
המשלים: _____ ישיר / עקיף

ד. אנחנו נזהרים מהשמש החזקה.
המשלים: _____ ישיר / עקיף

ה. יואב שכח את הכובע באוטובוס.
המשלים: _____ ישיר / עקיף

ו. ★★ אתגר סבתא סיפרה לנו על הקיבוץ. (יש כאן שני משלים!)
_____ _____

איזו מילת יחס הפועל דורש? השלימו.

השתתפנו _____	סמכנו _____	נפרדנו _____
חיכינו _____	התבוננו _____	ויתרנו _____

התיאורים

כתבו בטבלה את התיאורים שבכל משפט. משבצת שאין לה תיאור – סמנו בקו.

תיאור מוסיף פרט על הפעולה. שאלו: **מתי?** – תיאור זמן · **איפה? לאן? מאין?** – תיאור מקום · **למה? מדוע?** – תיאור סיבה.

המשפט	תיאור זמן	תיאור מקום	תיאור סיבה
א. בשעה שש בבוקר התאספנו ליד בית הספר.			
ב. בגלל החום הכבד עצרנו בצל.			
ג. בחורף זורמים מים בנחל.			
ד. בעין גדי ראינו יעלים.			
ה. האוטובוס איחר עקב פקק תנועה.			
ו. אחרי הארוחה ישבנו סביב המדורה.			
ז. בזכות המפה מצאנו את הדרך בקלות.			

1 הרחיבו את המשפט **"הקבוצה צעדה"** – הוסיפו לו תיאור זמן, תיאור מקום ותיאור סיבה.

2 ★★ אתגר במשפט ז יש גם המילה "בקלות". על איזו שאלה היא עונה, ואיזה תיאור היא?

📖 דף 5 · כיתה ז׳

ניתוח תחבירי

פרקו כל משפט לחלקיו וכתבו בטבלה. אם אין חלק כזה – סמנו בקו.

אין נושא כתוב? הנושא **כלול בנשוא** – כתבו בסוגריים את הגוף, למשל: (אני). ליד כל תיאור כתבו את סוגו: זמן, מקום או סיבה.

א. בבוקר צילמה נועה את הזריחה מהמרפסת.

ב. בגלל הרוח החזקה ביטלו המארגנים את השיט.

ג. בצהריים חילקה המורה לתלמידים אבטיח קר.

ד. סבא שלי גדל בכפר קטן בגליל.

ה. בשבוע הבא נטייל בגולן.

	נושא	נשוא	משלים	תיאור וסוגו
א				
ב				
ג				
ד				
ה				

1 ★★ אתגר סדרו את החלקים למשפט אחד, וכתבו מתחת לכל חלק את תפקידו.

בעמק | מצאו | את המעיין | המטיילים | בזכות השלט

דף 6 · כיתה ז׳

מיון לפי משקלים

מיינו את המילים מהמחסן לפי המשקל שלהן, וכתבו ליד כל מילה את השורש.

משקל – התבנית של המילה: התנועות והאותיות הקבועות שבתוכן "יוצקים" את השורש. האותיות **ק־ט־ל** מסמנות את מקום אותיות השורש. למשל: צ־י־ר + קַטָל = צַיָּר.

מַזְלֵג צַיָּר תַּפְרִיט מִגְדָּל צַלָּם מַחְשֵׁב מִשְׁחָק תַּבְשִׁיל
טַבָּח מִכְתָּב מַסְמֵר תַּרְגִּיל גַּנָּן מִפְגָּשׁ תַּכְשִׁיט מַבְרֵג

קַטָל	מְקַטָל	תַּקְטִיל	מַקְטֵל
שורש:	שורש:	שורש:	שורש:
שורש:	שורש:	שורש:	שורש:
שורש:	שורש:	שורש:	שורש:
שורש:	שורש:	שורש:	שורש:

1 מה משותף לרוב המילים במשקל קַטָל? ומה משותף למילים במשקל מַקְטֵל?

2 ★★ אתגר כתבו מילה נוספת במשקל קַטָל ומילה נוספת במשקל תַּקְטִיל (לא מהמחסן).

📖 דף 7 · כיתה ז׳

בונים מילים במשקל

חברו את השורש למשקל וגלו את המילה. היעזרו בהגדרה.

א. מי שמנגן בכלי נגינה

נ־ג־ן + קַטָּל = _____

ב. מי שדג דגים בים או בכנרת

ד־י־ג + קַטָּל = _____

ג. כמה קילוגרמים שוקל התיק

ש־ק־ל + מִקְטָל = _____

ד. שטח פתוח שמשחקים בו כדורגל

ג־ר־ש + מִקְטָל = _____

ה. תיאור קצר של עיקרי סיפור או סרט

ק־צ־ר + תַּקְטִיל = _____

ו. הסבר והוראות שמקבלים לפני משימה

ד־ר־ך + תַּקְטִיל = _____

ז. כלי שפותחים בו דלת נעולה

פ־ת־ח + מַקְטֵל = _____

ח. כלי שקודחים בו חורים בקיר

ק־ד־ח + מַקְטֵל = _____

שורש אחד - שני משקלים: כתבו את שתי המילים.

ס־פ־ר + קַטָּל = _____ + מִקְטָל = _____

ק־ל־ט + מִקְטָל = _____ + תַּקְטִיל = _____

ח־ש־ב + מַקְטֵל = _____ + תַּקְטִיל = _____

1 ★★ אתגר מה ההבדל במשמעות בין טַבָּח לבין מִטְבָּח? מה משותף להן?

_____

📖 דף 8 · כיתה ז׳

שם הפעולה

שם הפעולה הוא שם עצם שמציין פעולה. לכל בניין יש משקל משלו.

בניין	דוגמה	השלימו	השלימו
פָּעַל	כָּתַב ← כְּתִיבָה	הָלַךְ ←	צָעַד ←
פִּעֵל	טִיֵּל ← טִיּוּל	סִפֵּר ←	בִּקֵּר ←
הִפְעִיל	הִדְלִיק ← הַדְלָקָה	הִזְמִין ←	הִרְגִּישׁ ←
הִתְפַּעֵל	הִתְרַגֵּשׁ ← הִתְרַגְּשׁוּת	הִתְקַדֵּם ←	הִתְאַמֵּן ←

השלימו את שם הפעולה של הפועל שבסוגריים.

1. ה_____ לראש ההר נמשך שעתיים. (טִפֵּס)
2. ה_____ בשמורה הייתה מרתקת. (הִדְרִיךְ)
3. _____ על ניקיון השביל היא חובה של כל מטייל. (שָׁמַר)
4. ה_____ בניקוי החוף ריגשה את כולנו. (הִתְנַדֵּב)
5. בסוף היום עשינו _____ ארוכה ליד המעיין. (הִפְסִיק)
6. ★★ אתגר כתבו את המשפט מחדש עם שם פעולה: **"טיילנו בגליל, וזה היה מהנה."**

_____

📖 דף 9 · כיתה ז׳

מילות יחס בנטייה

מילת יחס מתחברת לכינוי: לְ + אני = לי. השלימו את הטבלה.

הגוף	לְ	אֶת	מִן (מ־)	עַל
אני	לִי	אוֹתִי	מִמֶּנִּי	עָלַי
אתה	לְךָ			
את				
הוא			מִמֶּנּוּ	
היא				עָלֶיהָ
אנחנו		אוֹתָנוּ		
אתם	לָכֶם			
אתן				
הם			מֵהֶם	
הן		אוֹתָן		

כתבו במקום המילים שבסוגריים מילת יחס בנטייה.

1. נועה שכחה את המפה, ויואב השאיל (לנועה) _____ את שלו.
2. המים נגמרו, ולכן מילאנו (את הבקבוק) _____ שוב.
3. ליד המעיין ראינו יעלים ושמחנו לצלם (את היעלים) _____.
4. המדריך אמר לגלי ולתמר: "אני סומך (על גלי ותמר) _____".
5. ★★ אתגר למילה **ממנו** יש שתי משמעויות. אילו? כתבו משפט לכל אחת.

_____

_____

📖 דף 10 · כיתה ז׳

מילות יחס במשפט

בלשון תקנית כל פועל בא עם מילת היחס שלו. הקיפו את הצורה הנכונה.

א. המדריך עזר (אותי / לי) לטפס.

ב. חיכינו (לאוטובוס / את האוטובוס) חצי שעה.

ג. הם שאלו (אותנו / לנו) איפה המעיין.

ד. היא נפגשה (אותו / איתו) ליד המעיין.

ה. הכלב נבח, ופחדנו (אותו / ממנו) בהתחלה.

ו. אני מתגעגע (אותה / אליה) מאוד.

ז. היא הודתה (לו / אותו) על העזרה.

ח. שכנעתי (לו / אותו) להצטרף.

גלוית מסע: השלימו מהמחסן. כל מילה - פעם אחת.

אותו	לנו	ממנה	עלייך	אלינו	בו

סבתא יקרה, שלום!

אתמול טיילנו בגליל. המדריך, אורי, הצטרף _____ כבר בבוקר וסיפר _____ על ההיסטוריה של האזור. ליד המעיין ראינו צב קטן. צילמנו _____ מקרוב, אבל לא נגענו _____. מאיה רצתה לקטוף פרחים, ואורי ביקש _____ לא לקטוף פרחי בר. כל הדרך חשבתי _____.

נשיקות, עידו

כל משפט כתוב בלשון מדוברת. כתבו אותו מחדש בלשון תקנית.

1. "עזרתי אותו לסחוב את התיק." ◀ _____

2. "חיכיתי אותך בכניסה לשמורה." ◀ _____

3. "היא שאלה לי מה השעה." ◀ _____

רמות לשון

לשון מדוברת מתאימה לשיחה עם חברים. לשון תקנית מתאימה לכתיבה ולמצבים רשמיים.

התאימו לכל ביטוי מדובר את הביטוי התקני. כתבו את האות.

לשון מדוברת	האות	לשון תקנית
1. "עשיתי לו טלפון."		א. הנוף היה מרהיב.
2. "אין מצב שנספיק."		ב. בואו נצא לדרך.
3. "הנוף היה אש!"		ג. התקשרתי אליו.
4. "יאללה, זזים."		ד. הָבֵא את התיק, בבקשה.
5. "היה באסה."		ה. לא נוכל להספיק.
6. "תביא ת׳תיק."		ו. זה היה מאכזב.

באיזו לשון מתאים להשתמש? סמנו ✓.

המצב	תקנית	מדוברת
א. נאום בטקס סיום השנה		
ב. הודעה לחבר על מקום המפגש		
ג. מכתב לעירייה על שביל מוזנח		
ד. שיחה עם חברים בהפסקה		

1 עידו שלח לחבר הודעה. כתבו אותה מחדש בלשון תקנית, כמכתב למנהלת:

"היי, אז כאילו הטיול היה ממש אחלה, אבל האוטובוס עשה לנו בעיות ואיחרנו בטירוף. בפעם הבאה תדאגו לאוטובוס נורמלי."

דף 12 · כיתה ז'

קוראים טיעון

קראו את המאמר מעיתון בית הספר וענו על השאלות.

טיול שנתי - עם טלפון או בלי?

מאת נגה, כיתה ח'

(1) בכל שנה, לפני הטיול השנתי, חוזר אותו ויכוח: האם לאפשר לתלמידים לקחת טלפון? יש בתי ספר שאוספים את המכשירים כבר בעלייה לאוטובוס, ויש שמאפשרים להשתמש בהם בחופשיות. לדעתי, הפתרון הנכון נמצא באמצע: הטלפון יישאר בתיק, וישמש רק בזמנים מוגדרים.

(2) ראשית, טיול הוא הזדמנות נדירה לפגוש את הארץ באמת. מי שמצלם כל רגע עלול לגלות בסוף היום שראה את מכתש רמון בעיקר דרך המסך. כשהעיניים פנויות, שמים לב לפרטים: לצבעי הסלעים, לשקט של המדבר, לקול של חבר שצועד לצידנו.

(3) שנית, הטלפון מפריד בינינו גם כשאנחנו יושבים זה ליד זה. בערב, סביב המדורה, דווקא השיחות והשירים יוצרים את הזיכרונות שנשארים לשנים.

(4) עם זאת, אי אפשר להתעלם מהחשש של ההורים: הם רוצים לדעת שהכול בסדר, ולפעמים הטלפון חיוני במקרה חירום. לכן אני מציעה פשרה: שתי "הפסקות טלפון" ביום, בצהריים ובערב, שבהן אפשר להתקשר הביתה ולצלם. בשאר הזמן המכשיר שקט בתיק. כך נשמור על הביטחון בלי לוותר על החוויה.

(5) בסופו של דבר, את רוב התמונות לא נפתח לעולם, אבל את הזריחה שראינו בעיניים שלנו נזכור תמיד.

1 מהי עמדת הכותבת? כתבו את הטענה המרכזית שלה במשפט אחד.

_____

2 אילו שני נימוקים מביאה הכותבת לטענתה? באילו פסקאות הם מופיעים?

נימוק 1: _____ פסקה: _____

נימוק 2: _____ פסקה: _____

חושבים על הטיעון

ענו על השאלות על המאמר "טיול שנתי – עם טלפון או בלי?" שבדף הקודם.

1. איזו טענה נגדית מציגה הכותבת? איך היא מתמודדת איתה?

2. בפסקה (4) מופיע הצירוף **"עם זאת"**. מה תפקידו בטקסט?

3. הסבירו במילים שלכם: מה פירוש "ראה את מכתש רמון בעיקר דרך המסך"?

4. לדעתכם, למה בחרה הכותבת לסיים דווקא בזריחה? מה היא רוצה שהקוראים ירגישו?

5. לאיזה סוג טקסט שייך המאמר? הביאו שני סימנים מהטקסט.

6. במשפט "הטלפון מפריד בינינו" – מהו הנושא ומהו הנשוא?
   נושא: _____ נשוא: _____

7. ★★ אתגר האם אתם מסכימים עם הפשרה שהציעה נגה? נמקו, והוסיפו נימוק אחד שהיא לא הזכירה.

כותבים סיכום

קראו את הקטע, מצאו את העיקר בכל פסקה, וכתבו סיכום קצר במילים שלכם.

איך מסכמים? ① מוצאים את הרעיון המרכזי בכל פסקה ② משמיטים דוגמאות, מספרים ופרטים קטנים ③ מחליפים רשימה במילה כוללת (יעלים, צבועים ושועלים ← בעלי חיים) ④ כותבים במשפטים מחוברים, בלי להעתיק.

מכתש רמון

(1) מכתש רמון שבנגב הוא המכתש הגדול בעולם: אורכו כארבעים קילומטרים, רוחבו מגיע עד כעשרה קילומטרים, ועומקו כחמש מאות מטרים. המילה העברית "מכתש" התקבלה במדע כשם בינלאומי לתופעה זו.

(2) רבים חושבים שהמכתש נוצר מפגיעה של מטאוריט, אבל זו טעות. הוא נוצר במשך מיליוני שנים בתהליך של סחיפה: מים זרמו ונשאו עימם את הסלעים הרכים שמתחת לשכבת סלע קשה, וכך נפער עמק ענק שקירותיו תלולים.

(3) כיום המכתש הוא שמורת טבע. חיים בו יעלים, צבועים ושועלים, וצומחים בו צמחי מדבר עמידים. על שפת המכתש שוכנת העיירה מצפה רמון, ומטיילים מכל העולם מגיעים לצעוד בשביליו ולצפות בכוכבים בשמים הבהירים.

1 כתבו את הרעיון המרכזי של כל פסקה במשפט קצר.

(1) _____

(2) _____

(3) _____

2 כתבו סיכום של הקטע כולו ב־3–4 משפטים.

_____

_____

_____

_____

כותבים מאמר דעה

בחרו נושא, תכננו את הטיעון בטבלה, וכתבו מאמר קצר.

בחרו נושא אחד וסמנו:

☐ האם כל תלמיד בכיתה ז׳ צריך לצעוד מסע של שלושה ימים בשביל ישראל?

☐ האם לסגור את חופי הים לכלי רכב, כדי לשמור על הטבע?

הטענה שלי מה אני חושב/ת?

נימוק 1 + דוגמה

נימוק 2 + דוגמה

טענה נגדית מה יגידו המתנגדים?

התשובה שלי למה בכל זאת אני צודק/ת?

סיכום חזרה על הטענה במילים אחרות, או קריאה לפעולה

לדעתי | ראשית | שנית | יתרה מזאת | לדוגמה | עם זאת | אמנם... אבל | לכן | לסיכום

המאמר שלי: _____

📖 דף 16 · כיתה ז׳

תחנות במסע הלשון

חזרה על כל מה שלמדנו בחוברת. בכל תחנה – משימה קצרה.

תחנה 1 · תחביר

"בקיץ שחו הילדים בים."

נושא: _____

נשוא: _____

תיאור זמן: _____

תחנה 2 · משלים

הם השתתפו ___ המסע.

הקיפו: (על) / (ב) / (את)

זהו משלים _____

תחנה 3 · משקל

המילה תַּסְרִיט

המשקל: _____

השורש: _____

תחנה 4 · שם הפעולה

גָּלָה ← _____

הִתְלַבֵּשׁ ← _____

תחנה 5 · מילת יחס

המדריכה דיברה (עם הבנים):

_____

אני מודה (לך ולחבריך):

_____

תחנה 6 · רמת לשון

כתבו בלשון תקנית:

"היה פיצוץ של טיול!"

_____

תחנה 7 · מילות קישור

השלימו: _____ הדרך הייתה ארוכה, _____ נהנינו מכל רגע.

תחנה 8 · סיכום

מה **משמיטים** כשכותבים סיכום? כתבו שני דברים.

_____

סיימתם את המסע - כל הכבוד!

תשובות לבדיקה חלק א

להורים ולמורים: התשובות לכל הדפים.

דף 2 · נושא ונשוא

א המטיילים / יצאו · ב הקבוצה / נחה · ג שתי ציפורים גדולות / ריחפו · ד המדריכה הוותיקה / סיפרה · ה כולם / הגיעו · ו (אתגר) הדרך לפסגה / ארוכה ומפותלת (נשוא שמני). הנשוא לפני הנושא: ב, ג, ה. התאמה: צעדו, יצאה, חיכו. משפט – תשובה אפשרית: "בערב הדליקו התלמידים מדורה."

דף 3 · המשלים

א את בקבוק המים – ישיר · ב להסבר של המדריך – עקיף · ג את המגדלור – ישיר · ד מהשמש החזקה – עקיף · ה את הכובע – ישיר ("באוטובוס" הוא תיאור מקום, לא משלים) · ו (אתגר) לנו, על הקיבוץ – שניהם עקיפים. מילות יחס: השתתפנו ב־ · סמכנו על · נפרדנו מ־ · חיכינו ל־ · התבוננו ב־ · ויתרנו על.

דף 4 · התיאורים

א זמן: בשעה שש בבוקר; מקום: ליד בית הספר · ב מקום: בצל; סיבה: בגלל החום הכבד · ג זמן: בחורף; מקום: בנחל · ד מקום: בעין גדי · ה סיבה: עקב פקק תנועה · ו זמן: אחרי הארוחה; מקום: סביב המדורה · ז סיבה: בזכות המפה. הרחבה – תשובה אפשרית: "בגלל החום, הקבוצה צעדה בבוקר לאורך הנחל." אתגר: "בקלות" עונה על השאלה איך? – תיאור אופן.

דף 5 · ניתוח תחבירי

א נועה / צילמה / את הזריחה / בבוקר (זמן), מהמרפסת (מקום) · ב המארגנים / ביטלו / את השיט / בגלל הרוח החזקה (סיבה) · ג המורה / חילקה / לתלמידים, אבטיח קר / בצהריים (זמן) · ד סבא שלי / גדל / — / בכפר קטן בגליל (מקום) · ה (אנחנו) – כלול בנשוא / נטייל / — / בשבוע הבא (זמן), בגולן (מקום). אתגר: "בזכות השלט מצאו המטיילים את המעיין בעמק." נושא: המטיילים; נשוא: מצאו; משלים: את המעיין; תיאור מקום: בעמק; תיאור סיבה: בזכות השלט (אפשר גם בסדר אחר).

דף 6 · מיון לפי משקלים

קַטָּל: צייר (צ־י־ר), צלם (צ־ל־ם), טבח (ט־ב־ח), גנן (ג־נ־ן) · מִקְטָל: מגדל (ג־ד־ל), משחק (ש־ח־ק), מכתב (כ־ת־ב), מפגש (פ־ג־ש) · תַּקְטִיל: תפריט (פ־ר־ט), תבשיל (ב־ש־ל), תרגיל (ר־ג־ל), תכשיט (כ־ש־ט) · מַקְטֵל: מזלג (ז־ל־ג), מחשב (ח־ש־ב), מסמר (ס־מ־ר), מברג (ב־ר־ג). קַטָּל – בעלי מקצוע; מַקְטֵל – כלים ומכשירים. אתגר – תשובות אפשריות: נגר, דייג, ספר; תלמיד, תקליט, תסריט.

דף 7 · בונים מילים במשקל

א נגן · ב דייג · ג משקל · ד מגרש · ה תקציר · ו תדריך · ז מפתח · ח מקדח. ספר, מספר · מקלט, תקליט · מחשב, תחשיב. אתגר: לשתיהן אותו שורש ט־ב־ח; טַבָּח הוא בעל המקצוע (משקל קַטָּל), ומִטְבָּח הוא המקום שבו מבשלים (משקל מִקְטָל).

תשובות לבדיקה חלק ב

להורים ולמורים: התשובות לכל הדפים.

דף 8 · שם הפעולה

הליכה, צעידה · סיפור, ביקור · הזמנה, הרגשה · התקדמות, התאמנות. 1 הטיפוס · 2 ההדרכה · 3 שמירה · 4 ההתנדבות · 5 הפסקה. אתגר: "הטיול בגליל היה מהנה."

דף 9 · מילות יחס בנטייה

לְ: לי, לך, לך, לו, לה, לנו, לכם, לכן, להם, להן · אֶת: אותי, אותך, אותך, אותו, אותה, אותנו, אתכם, אתכן, אותם, אותן · מִן: ממני, ממך, ממך, ממנו, ממנה, מאיתנו (או ממנו), מכם, מכן, מהם, מהן · עַל: עליי, עליך, עלייך, עליו, עליה, עלינו, עליכם, עליכן, עליהם, עליהן. 1 לה · 2 אותו · 3 אותם · 4 עליכן. אתגר: ממנו = מאותו אדם (הוא), למשל "קיבלתי ממנו מתנה"; וגם = מאיתנו (אנחנו), למשל "המורה ביקשה ממנו, מכל הכיתה, לחכות".

דף 10 · מילות יחס במשפט

א לי · ב לאוטובוס · ג אותנו · ד איתו · ה ממנו · ו אליה · ז לו · ח אותו. גלויה: אלינו · לנו · אותו · בו · ממנה · עלייך. תיקון: 1 עזרתי לו לסחוב את התיק. 2 חיכיתי לך בכניסה לשמורה. 3 היא שאלה אותי מה השעה.

דף 11 · רמות לשון

1ג · 2ה · 3א · 4ב · 5ו · 6ד. תקנית: א, ג; מדוברת: ב, ד. מכתב – תשובה אפשרית: "שלום רב, הטיול היה מוצלח מאוד, אך היו תקלות באוטובוס, ובגללן איחרנו מאוד. נבקש שבטיול הבא יוזמן אוטובוס תקין."

דף 12 · קוראים טיעון

1 הטלפון צריך להישאר בתיק בטיול השנתי ולשמש רק בזמנים מוגדרים (פשרה). 2 נימוק 1: הטיול הוא הזדמנות לפגוש את הארץ באמת, בלי מסך – פסקה (2). נימוק 2: הטלפון מפריד בין החברים – פסקה (3).

דף 13 · חושבים על הטיעון

1 ההורים חוששים ורוצים לדעת שהכול בסדר, והטלפון חיוני בחירום. היא מקבלת את החשש ומציעה פשרה: שתי הפסקות טלפון ביום. 2 "עם זאת" מציין ניגוד או הסתייגות – מעבר מהנימוקים של הכותבת לטענה הנגדית. 3 תשובה אפשרית: הוא היה עסוק בצילום והסתכל על המכתש דרך הטלפון, ולא באמת התבונן בו בעיניים. 4 תשובות אפשריות: הזריחה היא רגע שאי אפשר לחוות דרך מסך; היא רוצה שנרגיש שחוויה אמיתית חשובה יותר מתמונות. 5 טקסט טיעוני (מאמר דעה): יש בו טענה ("לדעתי"), נימוקים ("ראשית", "שנית"), טענה נגדית ("עם זאת") ומסקנה ("לכן"). 6 נושא: הטלפון; נשוא: מפריד. 7 תשובה פתוחה – עם עמדה ונימוק, למשל: "אני מסכים, כי בלי טלפון גם ההקשבה למדריך טובה יותר."

דף 14 · כותבים סיכום

(1) מכתש רמון הוא המכתש הגדול בעולם. (2) הוא נוצר מסחיפה של סלעים רכים במשך מיליוני שנים, ולא ממטאוריט. (3) כיום הוא שמורת טבע שמושכת מטיילים. סיכום אפשרי: "מכתש רמון שבנגב הוא המכתש הגדול בעולם. הוא לא נוצר מפגיעת מטאוריט, אלא מסחיפה איטית של סלעים רכים במשך מיליוני שנים. כיום המכתש הוא שמורת טבע שחיים בה בעלי חיים וצמחי מדבר, ומטיילים רבים מגיעים אליו."

דף 15 · מאמר דעה

תשובה פתוחה. כדאי לבדוק: יש טענה ברורה, שני נימוקים עם דוגמאות, טענה נגדית ותשובה לה, סיכום, מילות קישור ולשון תקנית.

דף 16 · תחנות במסע

1 הילדים / שחו / בקיץ · 2 ב – משלים עקיף · 3 תַּקְטִיל, ס־ר־ט · 4 גילוי, התלבשות · 5 איתם, לכם · 6 תשובה אפשרית: "הטיול היה מוצלח מאוד." · 7 אמנם... אבל (או: אמנם... אך) · 8 דוגמאות, מספרים, פרטים קטנים וחזרות.

רוצים את כל השנה?

בקרוב

חוברת שפה שנתית מלאה לכיתה ז׳

כל החומר של השנה, עם מסלול שבועי

✓ תחביר ומשקלים ✓ קריאה והבנה ✓ כתיבת סיכום וטיעון

✓ מסלול שבועי מסודר ✓ תשובות לבדיקה

כל העדכונים באתר mashkiot.co.il